

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZ YETERLİKLERİ

Dr. Sedat MADEN

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, SİVAS

Özet

Bu çalışma, Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini belirlemeyi ve çeşitli değişkenlere göre değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın örneklemini, 2009–2010 akademik yılında Erzurum ve Sivas ilinde görev yapmakta olan 47 (Bayan) ile 58 (Erkek) toplam 105 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma, tarama modeliyle yapılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyet, kıdem gibi özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formları ve drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini belirlemek amacıyla da Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Ölçeği (YDYKYÖÖ) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 11.5 ile analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik Katılıyorum. düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları ve öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği ancak kıdem değişkenine göre 1-5 ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip Türkçe öğretmenleri lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Türkçe Öğretmeni, Drama yöntemi, Öz Yeterlik.

SELF-EFFICACY OF TURKISH TEACHERS RELATED TO USING OF DRAMA METHOD

Abstract

The aim of this research is to state the self-efficacy of Turkish teachers related to using of drama method and evaluate them in respect of several variables. The sample of research comprises 105 teachers (47 female, 58 male) working in Erzurum and Sivas in 2009-2010 academic year. 'Personal Information Form' used in study for determining teachers' gender and priority and 'Self-Efficacy Scale for Using of Creative Drama Method' used in study for determining teachers' self-efficacy related to using of drama method. Research's data has been analyzed by means of SPSS 11.5 program. As a result of statistical analysis, it has been found that Turkish teachers have a self-efficacy with the level of "I accept" related to using of drama method and self-efficacy levels do not show a district difference according to variable of gender but there is a district difference in accordance with variable of seniority in favor of Turkish teachers having seniority between 1-5 years and 6-10 years.

Keywords: Turkish teaching, Turkish Teacher, Drama method, Self-efficacy.

Giriş

Drama, bir öğretim aracı olarak eğitim alanını, bir sanat formu olarak görsel sanatları, ayrıca psikolojik sağaltım ile de sağlık alanını ilgilendiren çok boyutlu bir kavramdır. Drama, dram sanatı-tiyatro çerçevesinde özetlenmiş, soyutlanmış eylem durumlarını anlatır (San, 2002: 57). San'a (1991) göre, yaratıcı drama; doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir sembolü ya da bir davranışı, eski bilişsel şemaların yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırması, canlandırmasıdır.

Drama kelimesinin Türkçe bir karşılığı bulunmamaktadır. Ancak bir davranış olarak "-miş gibi yapma" şeklinde İngilizceden Türkçeye çevrilebilmektedir. Drama, dram sanatının doğaçlama unsurlarla zenginleştirilmiş; şiirsellikten ziyade hayati; hayata dönük (küçük olay kesitleri) bir alt disiplini olabilir. Drama; yaşam kesiti ya da örüntüsüdür (Örüntü, çünkü drama bireyin karşılaşılabileceği olağan durumların sıralanmasıdır). Norman'a göre; "Drama etkinliği, drama yaşantısının somut olarak duyumsanmasıyla kişinin evrensel, toplumsal, moral, etik ve soyut kavramları anlamlandırmasıdır."(San, 2002: 65).

Drama eğitim ve sanat faaliyetleri ile insana yaşamı için gerekli olan bilgileri ve deneyimleri örnek yaşam kesitleri içinde uygulamalı bir şekilde kazandırmaktadır.

Drama, Yunancadan türemiştir. "bir şey yapma"; "oynamak" anlamlarını karşılar. Drama, dram sanatından soyut durumları somut olaylara dönüştürmesi ve doğaçlama unsurları ile ayrılarak kendine özgü bir çizgide ilerler.

Hayal gücünü, yaratıcılığı ve estetik zevki geliştirme, sosyal ve psikolojik duyarlılık yaratma, sağlıklı iletişim kurabilme, dil becerisi (yazılı ve sözlü) kazandırma, yaşam deneyimi kazandırma, zihinsel ve psiko-motor gelişime katkı sağlama, kendine güven duyma ve karar verme ve benzeri birçok açıdan insanın kendisini geliştirmesine ve yaşama uyumuna katkı sağladığı için drama eğitim ortamlarında kullanılacak etkili bir araç ve kazandırılacak önemli bir beceridir. Öğrencilerin kendileri tarafından, bütün duyu organlarını kullanarak edindikleri yaşantılar en somut yaşantılardır. Bu yaşantıları kazanmanın ve anlamlı öğrenmeyi sağlamanın yollarından birisi de dramadır (Young ve Kellogg, 1993). Somutlaştırma ya da canlandırma dramının bireye özel olarak da öğrenciye sunduğu temel ifade yollarıdır. İfade sürecinde ise yaratıcı ve doğaçlama çözümlere gerek duyulur.

Eğitimde drama yönteminin uygulamasında bazı aşamalar izlenerek hedefe ulaşılır (Drama hedef ya da sonuç değil; süreçtir). Drama sürecinin katmanları grubun özelliğine ve liderin konuya uygun öncelik ve seçimlerine göre değişikliklere ve yaratıcılıklara açıktır. Kesin hükümlerle belirlenmiş bir zaman dilimi

kastedilmemektedir. Drama çalışmalarında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında - ısınma, rahatlama, pandomim, oyunlar, doğaçlamalar vb.- bireysel ve grupsal yaratıcılık ön plandadır. Sürecin gelişimi, neler yaşanabileceği önceden öngörülemez (San, 2002: 81-88). Drama sürecindeki aşamalar ve yapılacak oyun ve canlandırma çalışmaları katılımcının özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre şekillenir.

Drama Sürecinin Aşamaları:

Hazırlanma Evresi: (*Isınma ve Rahatlama Çalışmaları*) belirli bir bilgi ve beceri için egzersizler yapıp, alıştırma çalışmalarını kapsar.

Eylem: (*Oyun ve Doğaçlama*) Özgürce oyun kurma ve geliştirme. Grupla etkileşim içinde problemi çözmek için oyunlar canlandırılır. Bu aşama rol oynama, pandomim, doğaçlama çalışmalar (çalışmalarını) içerir. Grup içinde etkileşimi sağlamak, duyu organlarını harekete geçirmek, hayal gücünü etkin kılmak için pandomim çalışmaları yapılır. Doğaçlama sırasında bir metinden masal, fıkra, atasözü, fotoğraf, öykü, tablo, sembol vb. materyalden ya da örnek bir olaydan yola çıkarak üzerinde durulan kavram ve beceri için drama süreci canlandırılır.

Oluşum/Ürün ve Değerlendirme: Asıl eylem oyun safhası aşılmış, grup rahatlama düzenine geçmiştir. Hem zihinsel hem de fiziksel rahatlama yaşanır. Rahatlama aşamasında müzik ve sözlü oyunlara yer verilebilir.

Drama çalışmasının aşamalarının her birinin ardından ya da oyun sonunda süreç tartışmaya açılmalıdır. Burada çocuklara “*Oynarken neler düşündünüz?, Neler hissettiniz?, Oyun esnasında gördüğünüz bir yanlışlık/eksiklik var mı?, Etkinlik sırasında nerede güçlük çektiniz?, Gereksiz olduğunu düşündüğünüz bir hareket/söz/durum söz konusu mu?*” gibi sorularla çocukların drama sürecini değerlendirmeleri ve çocukların görüşlerine göre sürecin yeniden şekillendirilmesi gereklidir.

Drama, farklı zihinsel özellikteki öğrencilerin bir arada olduğu sınıflarda öğrencilerin bu özelliklerini dikkate alarak, zihinsel süreçleri harekete geçirecek bir yöntemdir (Bıyık, 2001). Drama dil öğretiminde metinleri, kavramları anlamlandırmada ve yeni örnekler oluşturmada kullanılabilen bir yöntemdir. Dramanın soyut kavramları somutlaştırma, başarıyı artırma, motivasyonu sağlama gibi etkilerinin bulunduğu bilinmektedir (Kamen, 1992; Erhan, 2000; Sağırılı, 2001).

Drama; yazma, dinleme ve konuşma becerileri için hayal gücünün gelişmesini, bir metnin daha kolay çözümlenmesini ve birleştirilmesini sağlar (Harrison, 1999: 13). Dramayı kullanarak öğretmen, sadece bir oyun yazarının değil aynı zamanda roman yazarı ya da şairin de eserlerine karşı çocuğun duyarlılığını ve beğenisini geliştirir (McGregor, 1976: 154). Bu açılarından bakıldığında, iletişim becerilerini (yazılı ve sözlü) kazandırmada yaparak-yaşayarak uygulamalar sağlayan drama, dil öğretiminde de kalıcı öğrenmeyi sağlayabilecek bir yoldur.

Dramanın bir yöntem olarak Türkçe öğretiminde kullanımını, Türkçe öğretiminin tek boyutlu olmayan tümleşik yapısı gerekli kılmaktadır. Drama, dil becerisi ve okuma-yazmanın çok yönlü öğretiminde güçlü ve etkili bir yöntemdir.

Tüm eğitim kademelerinde ve her yaşta insanlarla yapılabilecek drama çalışmaları eğitimin sıkıcı kalıplarını kırarak, çağdaş eğitim sistemiyle bütünlüştürülebilir ve kendini geliştirme gereksinimini ve heyecanını duyan öğretmen ve öğrenciler yaratabilir (Okvuran, 1995). Sınıf içi dramatik etkinliklerde çocuklar, durumu sadece izliyor görünseler bile, durumu algılama olanağı bulduklarından edindikleri yaşantılar onlar için önemlidir. Dramatize edilen bir konuyu izleyici durumunda olanlar olayı yalnızca yaşarken, dramatize edenler açısından hem yapma hem de yaşama olayı söz konusudur (Bilen, 1996). Türkiye’de Türkçe öğretiminde dramanın kullanımı ile ilgili yapılan deneysel-uygulamaya dayalı araştırmalarda dramanın geleneksel olan yöntemlere göre dil becerilerini öğretmede daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ercan Karateke (2006), Ahmet Çebi (1996), Bilsen Ünsal (2005), Serhat Köklü’ nün (2003) yapmış olduğu örnek araştırmalar bu tezi kanıtlamaktadır.* Çocukluk döneminde sembollere dayalı ve nesnelere dünyasına yaklaşan dili en iyi öğretme ortamı doğal ortamlardır. Doğal ortamlar için oyunlar çok önemlidir. Çocuk oyun esnasında rahat ve iletişime daha açıktır. Eğitimde drama, oyuna benzeyen doğal ortamlarda dil gelişimi için çocuğa katkı sağlayabilir. Bu nedenle Türkçe derslerinde dil becerilerini kazandırmada dramanın kullanımı fayda sağlayacaktır.

Drama yöntemi çocuğun zihinsel gelişiminde dolayısıyla dil becerilerinin gelişiminde çok etkilidir. Motifett’in dramatik faaliyetlerin, düşünce ve dil gelişiminin ilk aracı olduğuna ilişkin görüşleri, Wagner tarafından yapılan bir araştırmada bulunan

* Not: Serhat Köklü’ nün (2003) ilköğretim Türkçe dersinde dinlediğini anlama davranışının kazandırılmasında drama yönteminin etkililiğini ölçmeye yönelik deneysel araştırması, drama yönteminin Türkçe dersinde öğrencinin dinlediğini anlama davranışını kazanmada daha etkili olduğunu ve edebî türlere yönelik ilgiyi yükselttiğini verilere dayanarak açıklamıştır.

Bilsen Ünsal’ın (2005) Türkçe dersinde drama yönteminin çocuklarının dil ve anlatım becerilerine katkısını araştıran yüksek lisans çalışması, drama yönteminin aktif katılım gerektirdiğine deneysel verileri ile ışık tutmaktadır. Ünsal, Türkçenin dört temel becerisini geliştirmede dramanın etkili bir yöntem olduğunu ve yöntemin sadece dil öğretiminde değil hayatın her aşamasında kullanılabileceğini de ifade etmiştir.

Ahmet Çebi’ nin (1996) imgesel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik doktora tez çalışmasında imgesel dil ile drama arasında nasıl bir bağlantı kurulabileceği irdelenmiştir. Çebi, araştırmasını lise mezunu ve ÖSS’ye hazırlanan beş grup üzerinde uygulamıştır. Drama yönteminin imgesel dil becerileri için geliştirici ve kalıcı etkisi olduğu belirlenmiştir.

Karateke (2006) “Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademedeki 6.Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi” adlı çalışmasında Antakya ilinde uyguladığı ölçme araçlarının bulgularına dayanarak drama tekniklerinin orta ve uzun vadede dil becerilerinin kazandırılmasında faydalı olacağı sonucuna varmıştır.

sonuçlarla desteklenmiştir. Wagner, dramanın öğrenme üzerinde etkilerini araştırarak, dramanın dil gelişiminin yanı sıra kendine güven, benlik kavramı, kendini gerçekleştirme, empati, yardımseverlik, işbirliği gibi bilişsel ve duyuşsal özelliklerin kazanılmasında olumlu bir etkiye sahip olduğunu saptamıştır (Farris ve Parke, 1993).

Dramanın bir öğretim yöntemi olarak kullanımı tüm eğitim kademelerinde giderek yaygınlaşmaktadır. McGuffee'nin St. Edward Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Bölümü öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada (2004) drama yöntemi/teknikleri ile diğer öğretim tekniklerinin alan bilgisi başarısına olan etkisi araştırılmış ve çalışma sonunda dramanın öğretimde kullanımı için aşağıdaki 6 ilke belirlenmiştir:

1. Konu akıllıca seçilmeli ve öğrencilerin uğraştığı, ilgilendiği alanlardan olmalıdır.
2. Egzersizlerde yenilikler yapılmalıdır. Tiyatro tekniklerine yer verilmelidir.
3. Egzersiz grupları rastgele seçilebilir. Ancak öğrencilere kendi ortakları seçtirilmemelidir.
4. Sınıftaki öğrencilere kendi kendilerine planlama ve uygulama için yeterli zaman tanınmalıdır.
5. Öğrencilere nasıl yapılacağı anlatılmalı; onların tiyatro ve öğrenme sürecinin önemli bir parçası oldukları gösterilmelidir.
6. Öğrencilere neden bu öğrenme tekniğinin kullanıldığı açıklanmalıdır. Bunun nedeni, memnuniyetlerini veya memnuniyetsizliklerini anlatmaları için fırsat tanımadır. Diğer öğrenciler bu şekildeki gönüllü açıklama ve tanımlarla katılmaya isteklenebilir (McGuffee, 2004).

Türkçe öğretmeni alan bilgisini oyunlar içinde uygun tekniklerle öğrenciye aktarmalıdır. Drama eylemi esnasında diğer alanlarla da ilişki kurulmalı, sözlü anlatıma dikkat edilmeli, gerekirse sosyal çocuk oyunları içinde çeşitli ses çalışmalarına zaman ayrılmalıdır. Türkçe öğretmeni, bir lider olarak drama çalışmasında sürece önem vermeli, öğrencilerin oyunlarla ilgili düşüncelerine ve eleştirilerine de kıymet vermelidir. Çocuk derste öğretmen direktiflerine tamamen bağlı kalmamalıdır. Özgür bir ortam sağlanmalıdır. Türkçenin öğretim sürecinde Türkçe öğretmene bu tür fırsatları sadece drama yöntemi ve teknikleri sağlayabilir. Ana dili olarak Türkçenin öğretiminde Türkçe öğretmenleri yaparak yaşayarak öğrettiği; canlandırmalara davranış ve alışkanlıkları beceri haline getirdiği; yazılı ve sözlü dil kullanımında kolaylık ve kalıcılık sağladığı; duygu, düşünce ve istekleri ifade etmede yazılı, sözlü, görsel dil ürünlerini kullanmaya imkân sağladığı ve beden dilini ve hareketlerle ifade becerisi kazandırdığı için drama yöntemini ve tekniklerini derslerinde kullanabilirler.

Drama yöntemi, Türkçe öğretiminde yaparak-yaşayarak öğretime örnek çalışmalar sunduğu için temel dil becerilerinin yerleşik alışkanlıklar halinde kazandırılmasında kullanılmalıdır. Öğretimde farklı öğrenme biçimlerine hizmet eden

drama yönteminin Türkçe öğretmenleri tarafından tanınması, uygulama aşamalarının ve ilkelerinin bilinerek konuya göre sınıf içinde kullanılması hedefe ulaşmada etkili olacaktır. Bu gerekçelerden hareketle araştırmamızda, Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır.

1. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
3. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri meslekteki kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırmanın yapıldığı çalışma grubuna ve verilerin toplanması, analiz edilmesine ait bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, tarama modeliyle yapılmış bir araştırmanın ürünüdür. “*Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir*” (Karasar, 2006: 77).

Araştırmanın Önemi

Literatürde Türkçe öğretmenlerinin dramaya yönelik öz yeterliklerini ve tutumlarını ele alan yeterli araştırma bulunmamaktadır. Ancak diğer branşlardaki öğretmenlerin drama yöntemine yönelik görüşleri ile ilgili çalışmalara rastlanmaktadır (Ormancı ve Ören, 2010; Can ve Cantürk-Günhan (2009). Araştırmamızda Türkçe öğretimi için çok önemli bir yöntem olan dramanın yaygınlığının belirlenmesi, öğretmenlerin yönetime karşı öz yeterliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu sonuçlardan hareketle meslek hayatlarında Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmalarını teşvik etme ve eğitim kurumlarının da bu konuda daha bilinçli davranmalarına dikkat çekilmek istenmiştir. Belirlenen öz yeterlikler drama yönteminin Türkçe öğretimindeki kullanımı ve tanınması açısından çok önemlidir. Araştırmada elde edilen bulguların; ana dili öğretimi ve dili öğretimi programları ile ilgili olarak yapılacak araştırmalar için yeni bakış açıları ortaya koyan sonuçlar ve

öneriler getireceği, ayrıca dil öğretiminde var olan çeşitli sorunların çözümüne katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2009–2010 akademik yılında Erzurum ve Sivas il merkezinde görev yapmakta olan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma evreni içinde görev yapan Türkçe öğretmenlerinin tümüne ulaşmak mümkün olmadığı için evrenin özelliklerini temsil eden bir örneklem tesadüfi (rastgele) şekilde belirlenmiştir. Araştırma evreninde görev yapan Türkçe öğretmenlerinden toplam 105 öğretmen örnekleme oluşturmuştur.

Örneklemin Özellikleri

Kıdem	Cinsiyet	
	Bayan	Erkek
1-5 yıl	37	47
6-10	38	
11-15	13	
16-20	11	
21-25	6	
	Toplam	105

Verilerin Toplanma Araçları ve Analizi

Kişisel Bilgi Formu

Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin okul adı, cinsiyet, meslekteki kıdemlerini ve iletişim bilgilerini belirlemek amacıyla hazırlanmış olan form, uygulama öncesinde tüm çalışma grubuna sunulmuştur. Araştırmanın problemine dair sonuçlarda etkili olabileceğini düşünülen özellikleri belirleyerek daha kapsamlı değerlendirmeler yapabilme gerçeğinden hareketle bu form araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Ölçeği (YDYKYÖÖ)

Araştırmacılar, Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarını belirlemek amacıyla Can ve Cantürk-Günhan tarafından geliştirilmiş olan “*Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği*” bazı uyarlamalar yapılarak veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Can ve Cantürk-Günhan (2009), ölçeğin geliştirilmesine yönelik yaptıkları çalışmada, (178 öğretmen adayı örnekleminde) ölçeğin güvenirlik katsayısını 0.96 olarak; geçerlik için yapılan faktör analizinde de ölçeğin KMO değerinin 0.92 olarak ve ölçek maddelerinin 0.40 değerinin üstünde faktör yüküne sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Ölçeğin

geliştirmesi aşamasında yapılan faktör analizinden ölçeğin tek faktör altında toplandığı tespit edilmiştir (Can ve Cantürk-Günhan, 2009: 39).

Öğretmen ve öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemine yönelik öz yeterlik inançlarını belirlemek amacı ile geliştirilen ölçek, araştırmamızda Türkçe öğretmenleri üzerinde uygulanmıştır. Ölçekte yaratıcı drama terimi yerine daha kapsayıcı olduğu için drama yöntemi terimi kullanılmıştır.

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeyleri belirleme ölçeğindeki maddeler likert tipte “[1]Hiç katılmıyorum. [2]Katılmıyorum. [3]Orta Derecede Katılıyorum. [4] Katılıyorum. [5]Tamamen Katılıyorum.” şeklinde puanlanmıştır. Ancak ölçekte yer alan olumsuz içerikli bazı maddeler (7,11,15, 23, 29, 30, 34) analiz sürecinde tersten kodlanmıştır [5-Hiç Katılmıyorum... vd.]. Araştırmada ölçme aracı olarak kullanılan bilgi formu ve ölçek örnekleme yer alan öğretmenlerin bir kısmına elden diğerlerine ise e-mail aracılığıyla ulaştırılmış ve toplanmıştır. Araştırmanın uygulaması, Haziran ayı içerisinde hizmet içi eğitim seminer dönemlerinde Erzurum ve Sivas illerinde yapılmıştır.

Elde edilen veriler bilgisayar paket programı SPSS 11.5 (*t test, One Way Anova testleri, ortalama ve standart sapma değerleri*) kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Bu kısımda Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerine ait bulgular yer almaktadır.

Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 1: Drama Yöntemine Yönelik Öz Yeterliklere Sahip Olmaya İlişkin Bulgular

Öz yeterlik Durumları	X	Ss
1. Drama yöntemi ile dersi eğlenceli hale getirebilirim.	3,94	1,26
2. Drama yöntemi ile öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayabilirim.	3,82	1,21
3. Drama yöntemi ile öğrencilerin problemlerini kolayca çözebilirim.	3,49	1,28
4. Drama yöntemi ile öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirebilirim.	3,81	1,25
5. Drama yöntemi ile öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilirim.	4,10	1,02
6. Drama yöntemi ile öğrencilerin başarılarını arttırabilirim.	4,00	1,18
7. Drama yöntemi ile öğrencilerin ezber yapmalarını önleyemem.	3,33	1,16
8. Drama yöntemi ile öğrencilerin empati becerilerini geliştirebilirim.	3,66	1,12
9. Drama yöntemi ile dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilirim.	3,78	1,18
10. Drama yöntemi ile öğrencilerimi yaratıcı düşünmeye sevk edebilirim.	3,78	1,16

Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlikleri

11. Drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremem.	2,29	1,26
12. Drama yöntemi ile öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında ilişki kurmalarını sağlayabilirim.	3,74	1,34
13. Drama yöntemi ile öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlarım.	3,76	,89
14. Drama yöntemi ile öğrencilerin kendileri ile barışık olmalarını sağlayabilirim.	4,09	1,10
15. Drama yöntemi ile ders boyunca öğrencileri aktif hale getiremem.	2,43	1,45
16. Drama yöntemi ile öğrencilerin cesur olmalarını sağlayabilirim.	3,83	1,22
17. Drama yöntemi ile öğrencilerin mantıksal çıkarım yapmalarını sağlayabilirim.	3,36	,921
18. Drama yöntemi ile dersi öğrencilere sevdirebilirim.	3,93	1,20
19. Drama yöntemi ile öğrencilerin motivasyonunu arttıramayabilirim.	3,46	1,32
20. Drama yöntemi ile öğrencilerin özgüvenini artırabilirim.	3,55	1,47
21. Drama yöntemi ile dersi diğer disiplinlerle ilişkilendirebilirim.	3,22	1,25
22. Drama yöntemi ile öğrencilerin geleceğe umutla bakmalarını sağlayabilirim.	3,06	1,49
23. Drama yöntemi ile öğrencileri araştırmaya sevk edemem.	2,93	1,24
24. Drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilirim.	3,61	1,25
25. Drama yöntemi ile öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilirim.	3,33	1,59
26. Drama yöntemi ile öğrencilerin girişken olmalarını sağlayabilirim.	3,11	1,56
27. Drama yöntemi ile öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını sağlayabilirim.	3,10	1,26
28. Drama yöntemi ile öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayabilirim.	3,21	1,39
29. Drama yöntemi ile öğrencilerde merak duygusunu uyandıramam.	1,53	,68
30. Drama yöntemi ile öğrencilerin bilgilerinin kalıcı olmasını sağlayamam	1,51	,67
31. Drama yöntemi ile öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilirim	2,84	1,46
32. Drama yöntemini öğretimde bir araç olarak kullanabilirim.	2,91	1,48
33. Drama yöntemini etkili bir şekilde kullanabilirim.	3,09	1,17
34. Drama ile öğrencilerimin değerlendirme becerilerimi geliştiremem.	1,75	,769
35. Drama öğrencilerle kolayca iletişime geçebilmemi sağlar.	3,69	1,20
36. Drama yöntemi ile problemlerimi kolayca çözebilirim	3,19	1,26
37. Drama ile empati becerilerimi geliştirebilirim.	3,13	1,14
38. Drama yönteminin uygulanması sırasında zorluk çekeceğimi düşünüyorum.	3,06	1,42
39. Drama ile diğer alanlardaki arkadaşlarımla ilişkilerimi artırabilirim.	3,02	1,12
40. Drama ile hayal gücümü geliştirebilirim.	3,59	,978
41. Drama ile sorgulama yeteneğimi artırabilirim	2,85	1,21
42. Drama ile kendimi daha iyi tanıyabilirim	3,15	1,18
43. Drama ile farklı bakış açıları kazanabilirim.	2,95	1,38
44. Drama yöntemini kullanırken bir problemle karşılaşınca ne yapacağımı bilmiyorum	2,78	1,19
45. Drama yöntemi ile öz güvenimi artırabilirim	3,18	1,41
46. Drama ile eleştirel düşünme becerilerimi geliştirebilirim	3,28	1,24
Genel öz yeterlik düzeyi	3,25	

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik;

“Drama yöntemi ile öğrencilerin derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirebilme ve öğrencilerin başarılarını arttırabilme” durumlarında *Tamamen Katılıyorum*. düzeyinde yeterliğe sahip oldukları;

“Drama yöntemi ile dersi eğlenceli hale getirebilme, öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayabilme, öğrencilerin problemlerini kolayca çözebilme, öğrencilerin iletişim becerilerini ve öğrencilerin empati becerilerini geliştirebilme, dersi günlük yaşamla ilişkilendirebilme, öğrencilerimi yaratıcı düşünmeye sevk edebilme, öğrencilerin ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında ilişki kurmalarını, öğrencilerin kendilerini tanımalarını, öğrencilerin cesur olmalarını ve mantıksal çıkarım yapmalarını sağlayabilme, dersi öğrencilere sevdirebilme, öğrencilerin özgüvenini arttırabilme, dersi diğer disiplinlerle ilişkilendirebilme, öğrencilerin geleceğe umutla bakmalarını sağlayabilme, öğrencilerle kolayca iletişime geçebilme, kendi problemlerimi kolayca çözebilme, empati becerilerimi geliştirebilme, drama yöntemini etkili bir şekilde kullanabilme, drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilme, öğrencilerin hayal gücünü geliştirebilme, öğrencilerin girişken olmalarını ve öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını, öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayabilme, diğer alanlardaki arkadaşlarımla ilişkilerimi arttırabilme, hayal gücümü geliştirebilme, kendimi daha iyi tanıyabilme, öz güvenimi arttırabilme ve eleştirel düşünme becerilerimi geliştirebilme” durumlarında *Katılıyorum*. düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları;

“Drama yöntemi ile öğrencilerin ezber yapmalarını önleme, öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilme, drama yöntemini öğretimde bir araç olarak kullanabilme, drama yönteminin uygulanması sırasında zorluk çekmeyi düşünme, drama ile sorgulama yeteneğini arttırabilme, drama yöntemini kullanırken bir problemle karşılaşınca ne yapılacağını bilme” durumlarında *Orta Derecede Katılıyorum*. düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları;

“Drama yöntemi ile öğrenciyi kolay değerlendiremememe, ders boyunca öğrencileri aktif hale getiremememe, öğrencilerin motivasyonunu arttıramama ve öğrencileri araştırmaya sevk edememe” durumlarında *Katılmıyorum*. Düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları;

“Drama yöntemi ile öğrencilerde merak duygusunu uyandıramama, öğrencilerin bilgilerinin kalıcı olmasını sağlayamama ve drama ile öğrencilerimin değerlendirme becerilerini geliştiremememe” durumlarında *Hiç Katılmıyorum*. düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları görülmüştür.

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik genel olarak *Katılıyorum*. düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları görülmektedir. Dramaya yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterli düzeyleri ile ilgili bulgular, Türkçe öğretmenlerinin genel olarak drama yöntemini kullanmaya hazır olduklarını ve

derslerinde kolayca kullanabileceklerini göstermektedir. Bununla birlikte drama yönteminin uygulama kuralları ve aşamalarının ayrıca konu alanı için geçerli özelliklerinin öğretmenlere gerek lisans gerekse hizmet için eğitim dönemlerinde kazandırılmasının gerektiği söylenebilir.

***Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik
Öz Yeterliklerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizine İlişkin Bulgular***

Tablo 2: *Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular*

Cinsiyet	n	X	Ss	t	p*
Bayan	47	3,22	0,83	0,260	0,796
Erkek	58	3,30	0,51		

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri genel ortalamalarının cinsiyete göre analizi sonucunda, bayan öğretmenlerin [$X=3.22$], erkek öğretmenlerin ise [$X=3.30$] düzeyinde öz yeterliklere sahip oldukları belirlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemine yönelik öz yeterlik düzeyleri arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı yapılan **t-testi** sonuçlarında görülmüştür ($t:0.260$; $p:0,796$). Bu bulgu, drama yöntemini kullanma açısından hem bayan hem erkek Türkçe öğretmenlerinin birbirine yakın yeterliklere sahip olduğunu göstermektedir.

***Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz
Yeterliklerinin Meslekteki Kıdemlerine Göre Analizine İlişkin Bulgular***

Tablo 3: *Meslekteki Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular*

Kıdem	n	X	Ss	F _(4,100)	p
1-5 yıl	37	3,49	,469	18,749	0,000
6-10 yıl	38	3,54	,450		
11-15 yıl	13	2,66	,672		
16-20 yıl	11	2,36	,631		
21-25 yıl	6	2,61	,831		

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeyleri genel ortalamalarının meslekteki kıdem değişkenine göre analizi sonucunda; 6–10 yıl arası mesleki kıdeme sahip Türkçe öğretmenlerinin [$X=3.54$] ortalama ile en yüksek düzeyde öz yeterliğe sahip olduğu, bunun yanında 16–20 yıl

* $p<0,05$

arası kıdeme sahip öğretmenlerin ise [$X= 2.61$] ortalama ile drama yöntemini kullanmaya yönelik en düşük yeterlik düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasında meslekteki kıdem türlerine göre anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Bu bulgudan hareketle meslekteki kıdemin drama yöntemini kullanmaya yönelik yeterliklere sahip olmada etkili olduğu ayrıca daha genç ve mesleğe yeni başlamış Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini daha kolay kullanabildiği söylenebilir.

Tablo 4: Meslekteki kıdem değişkenine ilişkin Post-Hoc Tukey HSD Analizi

Kıdem (I)	Kıdem (J)	Ortalama Farkı (I-J)	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,0474	,995
	11-15	,8359(*)	,000
	16-20	1,1365(*)	,000
	21-25 yıl	,8860(*)	,002
6-10 yıl	1-5 yıl	,0474	,995
	11-15	,8833(*)	,000
	16-20	1,1839(*)	,000
	21-25 yıl	,9334(*)	,001

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik genel ortalamaları arasında meslekteki kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir (Tablo 3). Bu sonuçtan hareketle hangi grup lehinde anlamlı farkın olduğunu tespit etmek için yapılan Turkey testi sonunda elde edilen verilere göre:

1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip Türkçe öğretmenleri ile 11-15, 16-20 ve 20-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin öz yeterlikleri arasında 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu;

6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip Türkçe öğretmenleri ile 11-15, 16-20 ve 20-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin öz yeterlikleri arasında 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Bulgulara göre 1-5 ve 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip Türkçe öğretmenlerinin diğer kıdem seviyesindeki öğretmenlere göre drama yöntemini kullanmaya yönelik daha yüksek bir öz yeterlik düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre değerlendirilmesi ile ulaşılan bulgulardan hareketle, 1-5 ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerine daha

olumlu yaklaştığı, aynı zamanda bu öğretmenlerin daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre yeniliklere ve öğrenci merkezliliğe daha açık oldukları söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Dil öğretimi ve ana dili öğretmeni yetiştirmede etkili bir yöntem olan dramının eğitim kademelerinde öneminin kavranması gereklidir. Drama, temel-ilköğretim okullarında yeni bir eğitim metodu olarak kabul edilmektedir. Öğretmenler sadece etkili öğrenmeyi desteklediği için değil, bilişsel öğrenmeyi de desteklediği için dramaya başvururlar. Dikkat, konsantrasyon ve problem çözme gibi çoğu temel düşünme becerisini drama aracılığıyla öğrenebiliriz (Landy, 1982: 14). Rol oynama ve sıcak sandalye gibi drama aktiviteleri iletişim durumları ve dil yapıları için bir fırsat sunar. Çocuk drama sürecinde üstlendiği rollerde ve canlandırılan örnek olay/durumlarda dili kullanma ihtiyacı duyar. Kelime bilgisi ve cümle yapısı gibi dilin dinamikleri için drama fikir, tutumları etkileyerek ve eylemler yaratarak tecrübe kazandırır. Drama herhangi bir kişinin herhangi bir durumda, herhangi bir zaman ve ortamda rahatça konuşabilmesi için ortamlar hazırlar. Çünkü çocuklar dil kullanım becerilerini yaşatmak için her yerde ve her anda iletişim kurmaktadır. Drama dilin tanınma ve uygulanma yeridir (Baldwin ve Fleming, 2003: 18).

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin tespit edilmesi ve çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak;

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik genel olarak *Katılıyorum* düzeyinde öz yeterliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgu, Türkçe öğretmenlerinin genel olarak drama yöntemini kullanmaya hazır olduklarını ve drama yönteminin kullanımına yönelik öz yeterliliklere de sahip olduklarını göstermektedir.

Ayrıca, Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemine yönelik öz yeterlik düzeyleri arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, drama yöntemini kullanma açısından hem bayan hem de erkek Türkçe öğretmenlerinin yeterli olduğunu göstermektedir. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri arasında meslekteki kıdem türlerine göre anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre değerlendirilmesi ile ulaşılan bulgulardan hareketle, 1-5 ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerine daha olumlu yaklaştığı ve daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre yeniliklere ve öğrenci merkezliliğe daha açık olduklarını göstermektedir.

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerinin tespit edilmesine yönelik elde edilen bulgular ile ilgili literatürde yapılmış bazı çalışmalar arasında benzerlikler bulunmaktadır. Kraemer' in (2001) öğretmenlerin

yaratıcı drama yöntemini algılama düzeyleri ve yöneme yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada elde ettiği sonuçlara göre; öğretmenlerin tekniğe yönelik tutumlarının uygulamayı etkilediği ve derslerde yaratıcı drama kullanılmasının etkili bir yöntem olduğu belirlenmiştir (Susar Kırmızı, 2007: 61). Sextou'nun (2002) yaptığı bir çalışmada ise, Yunanistan'da öğretmenlerin ilköğretimde drama etkinliklerinin uygun olduğunu düşündüklerini ve bu konuda farklı kesimlerden (drama uzmanları, üniversiteler vb.) destek istediklerini belirlemiştir.

Drama yöntemi çocuğun dili öğrenmesi ve geliştirmesi için etkili bir yoldur. Bu nedenle Türkçe öğretmenlerinin dramaya yönelik bilgi becerilerini artırmalı ve öğretmen yetiştirmede drama uygulamaları daha önemli hale getirilmelidir. Türkçe öğretmenlerine mesleki seminerlerle drama eğitimi verilmeli, sınıf içinde drama yönteminin kullanımı özendirilmelidir.

Ulaşılan sonuçlardan yola çıkarak; Türkçe öğretmeni yetiştirmede drama yöntemine ve uygulamalarına ağırlık verilmesi, öğretmen adaylarının lisans döneminde daha fazla uygulamalı derse katılması, formal ve informal eğitim kademelerinde drama yönteminin kullanımı için alt yapının hazırlanması ve drama konusunda hizmet içi seminerler yapılması önerilebilir. Önerilerimizin gerçekleşmesi, drama yönteminin Türkçe öğretmenlerince benimsenmesini ve öğretimde etkin bir öğretim aracı olarak kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

Baldwin, P. & Fleming K. (2003). *Teaching Literacy Through Drama Creative Approaches*. London: Routledge Falmer.

Bıyık, D.(2001). *İlköğretim Okulları Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Dramatizasyon Yönteminin Etkliliği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.

Can, B. & Cantürk-Günhan, B., (2009). Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği. *Nwsa e-Journal Education Sciences*, Volume: 4, Number: 1, p: 34-43. <http://www.newwsa.com.tr> (Erişim tarihi: 20 Nisan 2009).

Çebi A. (1996). *Öğretim Amaçlı Yaratıcı Drama Yoluyla İmgesel Dil Becerisinin Geliştirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Early, T. (2003) A Lead Role For Drama, *Times Educational Supplement*, 2003, Issue 4514. (Erişim Tarihi: 1/10/2003)

Erhan, T.Ü. (2000). *İlköğretimde Hayat Bilgisi Dersinin Drama ile Verilmesinin Dersin Öğrenilmesine ve Çocukların Benlik Kavramlarına Etkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Farris, J. P. & Parke J. (1993). To be or not to be: What Students Think about Drama, *The Clearing House*, 66(4), 231-34.

Harrison, L. (1999). *Drama Curriculum Bank Key Stage One Scottish Levels C-E*, U.K. Scoalistic LTD.

Kamen, M. (1992). Creative Drama and the Enhancement of Elementary School Students, *Understanding of Science Concepts, Dissertation Abstracts International*, DAI-A 52/07, 2489.

Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Köklü, S. (2003). *Türkçe Öğretiminde 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerine Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kraemer, K. (2002). *Creative dramatics understanding teachers' perspectives*, Unpublished Master of Arts, Sanjose State University.

Landy, Robert J. (1982). *Handbook Of Educational Drama And Theatre*, Printed in the United States of America Greenwood Press.

McGuffee, J. W. (2004). *Drama In The Computer Science Classroom*, Consortium for Computing Sciences in Colleges. jameswm@admin.stedwards.edu (Erişim Tarihi: 23-07-09)

McGregor, L. (1976). *Developments in Drama Teaching*, London: Open Books.

McGregor, L. (1976). *Learning Though Drama*, London: School Council Publication.

MEB (2005). Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı, *Tebliğler Dergisi*, 2098;327-356, Ankara.

Nancy, Y. (1993). Let Drama Help Young Authors 're-see' Their Stories, *Language Arts*.

Nutku, Ö. (2001). *Drama Sanatı*. İstanbul: Kabalcı Yayınları.

Okvuran, A. (2004). Drama Öğretmeninin Yeterliliklerini/Becerilerini Sınıflama İçin Öneriler, *Drama Liderliği*, Ankara: Oluşum Yayınları.

San, İ. (2002). Eğitimde Yaratıcı Drama, *Yaratıcı Drama 1985-1995 Yazılar*, (Ed. H. Ömer Adıgüzel), Ankara: Naturel Yayınları.

San, İ. (1991). *Yaratıcı Drama- Eğitsel Boyutları*, İzmir Buca Eğitim Fakültesi I. Eğitim Kongresi, Bildiriler Kitabı, 558-564.

Sedat MADEN

Sağırlı, H. (2001). *İlköğretim 6.Sınıf Fen Bilgisi Dersinde Dramatizasyon Yönteminin Başarıya Etkisi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Sextou, P. (2002). Drama Teacher Training in Greece: a Survey of Attitudes of Teachers Towards Drama Teachers, *Journal of Education for Teaching*, (28),2, 123-133.

Susar Kırmızı, F.(2007). Yaratıcı Drama Yönteminin Okuduđunu Anlama Başarısına Etkisi ve Yönteme İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Eğitim Araştırmaları*, (7), 29, 59-71.

Young, B.J. & Kellogg, J.(1993). Science Attitudes and Preparation of Preservice Elementary Teachers, *Science Education*, 7: 279-291.